

กรมอนามัย กองกฎหมาย

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน

นางสาววิลาวัลย์ บำชานา

กองกฎหมายกรมอนามัย

ด้วยสถานการณ์การประกอบธุรกิจฟาร์มหมูในประเทศไทยมีการผลิตหมูในอัตราที่เพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒ อัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๙๐ ต่อปี เนื่องจากตลาดภายในและต่างประเทศยังคงมีความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่องแต่ในขณะเดียวกันการประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ผ่านมายังมีกลิ่นเหม็น น้ำเน่าเสีย แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะและแมลงนำโรค ปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรและชุมชนโดยรอบ ซึ่งเกิดจากการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยพบปัญหาเชิงประจักษ์ได้จากข้อร้องเรียนและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓ มีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกรณีการประกอบกิจการฟาร์มหมูร้อยละ ๑๕.๐๘ ส่วนใหญ่เป็นประเด็นให้ปรับปรุงและระงับเหตุรำคาญ และดำเนินกิจการไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้น กรมอนามัย เห็นความจำเป็นที่จะสนับสนุนความรู้จึงได้หารือร่วมกับกรมปศุสัตว์ และกรมควบคุมมลพิษในการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือประเมินความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของประชาชน ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้ การสร้างความรู้ด้านสุขภาพและความรู้ด้านกฎหมายมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากหากบุคคล ชุมชน ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่มีความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขก็จะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในระยะยาวและเป็นการสร้างความเข้มแข็งกลไกในการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในระดับพื้นที่ เพื่อให้ประชาชน ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และปรับใช้ข้อมูล สามารถตัดสินใจในการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้สถานการณ์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมฯ และพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูฯ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 518 คน เพื่อให้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย จึงใช้สถิติเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละ และสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ CFA, Regression, T-test และ ANOVA

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในงานวิจัย คือ การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative correlational research) กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการฟาร์มหมู จำนวน 518 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และแบบวัดพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97 ทั้ง 2 ฉบับ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (ค่าอำนาจจำแนก) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ค่าความเชื่อมั่น) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) และได้ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) สถิติที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

กองกฎหมายกรมอนามัย. (๒๕๖๕). สถานการณ์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูในประเทศไทย (รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล)